

"Əlilliyin qiymətləndirilməsi qaydası"nın təsdiq edilməsi barədə

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN QƏRARI

"Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 31 may tarixli 1153-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin [2018-ci il 18 iyul tarixli 213 nömrəli](#) Fərmanının 1.1.3-cü bəndinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. "Əlilliyin qiymətləndirilməsi qaydası" təsdiq edilsin (əlavə olunur).
2. "Tibbi-sosial ekspert komissiyaları haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin [2016-cı il 5 fevral tarixli 36 nömrəli](#) qərarı (5-ci hissə istisna olmaqla) ləğv edilsin.
3. Qaydalar qüvvəyə mindikdən sonra 3 ay ərzində "1990-cı ilin yanvar hadisələri ilə əlaqədar" və "Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün müdafiəsi ilə əlaqədar" səbəbləri ilə əlillik təyinatı aparılmış şəxslərin əlillik səbəbi "Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və konstitusiya quruluşunun müdafiəsi ilə əlaqədar" əlillik səbəbinə dəyişdirilsin.
4. Bu Qərarla dəyişikliklər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 24 avqust tarixli 772 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "İcra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının hazırlanması və qəbul edilməsi qaydası haqqında Əsasnamə"nin 2.6-1-ci bəndinə uyğun edilə bilər.

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Novruz Məmmədov

Bakı şəhəri, ___ 2019-cu il
№ ___

Əlilliyin qiymətləndirilməsi qaydası

1. Ümumi müddəalar

1.1. Əlilliyin qiymətləndirilməsi qaydası (bundan sonra-Qaydalar) "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında Azərbaycan Respublikası Qanununun 3.1-ci maddəsinə əsasən hazırlanmışdır və əlilliyin qiymətləndirilməsi ilə bağlı məsələləri tənzimləyir.

1.2. Azərbaycan Respublikasında tibbi-sosial ekspertiza Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi (bundan sonra Nazirlik) yanında Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Xidmətinin (bundan sonra Xidmət) Tibbi-sosial ekspert komissiyaları (bundan sonra - TSEK) tərəfindən həyata keçirilir.

1.3. Əlilliyin qiymətləndirilməsi "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununun 3.4-cü maddəsinə əsasən hazırlanmış "Əlilliyin müəyyən olunması meyarlarına" əsasən həyata keçirilir.

1.4. Şəxsə bu qaydaya əsasən aşağıdakı səbəblərdən birinə əsasən əlillik təyin edilir:

1.4.1. ümumi xəstəlik;

1.4.2. istehsalat zədəsi;

1.4.3. peşə xəstəliyi;

1.4.4. Çernobil AES-də qəzanın ləğvi ilə əlaqədar;

1.4.5. Çernobil AES-də hərbi xidmət vəzifələrini (xidməti vəzifələri) yerinə yetirməklə əlaqədar;

1.4.6. hərbi xidmət dövrü ilə əlaqədar;

1.4.7. hərbi xidmət vəzifələrini (xidməti vəzifələri) yerinə yetirməklə əlaqədar;

1.4.8. hərbi əməliyyatlar keçirilən zonada olmaqla əlaqədar;

1.4.9. keçmiş SSRİ-nin ərazi bütövlüyünün müdafiəsi ilə əlaqədar;

1.4.10. Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və konstitusiyası quruluşunun müdafiəsi ilə əlaqədar;

1.4.11. Terror hadisələri ilə əlaqədar.

1.5. Əlilliyin qiymətləndirilməsi Nazirliyin Mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sisteminin Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Alt Sistemi (bundan sonra - altsistem) vasitəsi ilə aparılır.

2. TSEK-də əlilliyin qiymətləndirilməsi qaydaları

2.1. Şəxslərin əlilliyinin qiymətləndirilməsi əlilliyin və sağlamlıq imkanlarının məhdudluğunun qiymətləndirilməsi üçün həkim-məsləhət və hərbi-həkim komissiyaları tərəfindən rəsmiləşdirərək "Tibbi-sosial ekspert komissiyasına göndərişlərin reyestri"ne elektron sənəd formasında daxil edilmiş göndərişlər əsasında aparılır.

2.2. Göndərişin rəsmiləşdirilməsi barədə məlumat "Tibbi-sosial ekspertiza müayinəsinə göndərişlərin reyestri"ne daxil edildikdən dərhal sonra altsistemə ötürülür.

2.2.1. Altsistemə ötürülmüş göndərişlər sistem tərəfindən qəbul edildikdən dərhal sonra göndərişi verən səhiyyə müəssisəsinin, bu göndərişi təsdiq edən vəzifəli şəxslərin və əlilliyi

qiymətləndiriləcək şəxsin kimliyini birbaşa və ya dolayısı ilə müəyyən etməyə imkan verən bütün məlumatlar şifrələnərək adsızlaşdırılır. Adsızlaşdırılmış göndərişlər, əlilliyin qiymətləndirilməsi məqsədi ilə altsistem üzərindən dərhal TSEK-ə göndərilir.

2.2.2. Qəbul edilmiş qərarların obyektivliyinin təmin edilməsi məqsədi ilə seçmə qaydada eyni göndəriş bir neçə TSEK-ə göndərilə bilər. Müxtəlif TSEK tərəfindən qəbul edilmiş qərarlarda uyğunsuzluq aşkar edildiyi təqdirdə, yekun qərar Xidmət tərəfindən verilir.

2.2.3. Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi üzrə yaradılmış müvafiq komissiya, Xidmət tərəfindən qəbul edilmiş qərarlardan verilmiş şikayətlərin seçmə qaydada göndəriş üzrə məlumatların yoxlanılması, əsaslı şübhələr yarandıqda isə əlilliyi qiymətləndirilən şəxsi əyani müayinəyə cəlb etməklə qərarın düzgünlüyünün yoxlanılması həyata keçirilir.

2.3. TSEK 7 (yeddi) iş günü ərzində göndərişdə qeyd olunmuş məlumatlar əsasında şəxsin əlilliyini qiymətləndirir, əlilliyin təyin olunması və ya səbəblərini göstərməklə əlilliyin təyin olunmamasına dair qərar qəbul edir. Əlavə araşdırma tələb olunduğu hallarda TSEK-in müraciəti əsasında bu müddət Xidmət tərəfindən 30 iş gününə qədər uzadıla bilər.

2.4. TSEK-in sədri və üzvləri hər biri ayrı-ayrılıqda qiymətləndirmə ilə bağlı rəylərini altsistemdə yaradılmış xüsusi pəncərədə qeyd edir və gücləndirilmiş elektron imza ilə imzalayır. TSEK-in sədri və üzvləri əlilliyin düzgün qiymətləndirilməsinə görə qanunvericilikdə müəyyən edilmiş məsuliyyət daşıyırlar.

2.5. Qəbul edilmiş qərar və əlilliyin qiymətləndirilməsinə dair məlumatlar, eləcə də şəxsin sosial müdafiə tədbirlərinə və reabilitasiya vasitələrinə ehtiyacının olmasına dair tibbi göstəriş və əmək zəmanəti altsistemə daxil edilir və TSEK-in sədri və üzvləri tərəfindən gücləndirilmiş elektron imza ilə təsdiq edilir (1 nömrəli əlavə).

2.6. TSEK-in üzvləri arasında fikir ayrılığı olduğu halda və konsensus əldə olunmadıqda TSEK, əlilliyin qiymətləndirilməsinin nəticələri barədə məlumatları, Xidmət tərəfindən müayinənin keçirilməsini zəruri edən səbəbləri qeyd etməklə, altsistemə daxil edir. Altsistem tərəfindən bu məlumatlar həmin gün Xidmətə ötürülür. Xidmət 3 iş günü ərzində araşdırma apararaq qərar qəbul edir və bu barədə məlumatı dərhal gücləndirilmiş elektron imza ilə təsdiq edərək altsistemə daxil edir.

2.7. İstehsalat zədəsi və ya peşə xəstəliyi ilə əlaqədar ilkin əlilliyi qiymətləndirilən şəxslər peşə əmək qabiliyyətini itirmə faizinin təyin edilməsi üçün işəgötürənin müraciəti ilə birlikdə istehsalat zədəsinin baş verməsini təsdiq edən aktı və yaxud məhkəmənin qərarını, V.Y.Axundov adına Elmi-Tədqiqat Tibbi Profilaktika İnstitutu tərəfindən verilən sağlamlığın peşə ilə əlaqədar pozulmasını təsdiq edən tibbi sənədi kağız daşıyıcıda və ya elektron formada Xidmətə təqdim edirlər. Xidmət qiymətləndirmə apararaq peşə əmək qabiliyyətinin itirilmə faizini təyin edir və altsistemə daxil edir.

2.8. Göndəriş natamam doldurulduqda, iradlar TSEK tərəfindən altsistemdə xüsusi bölmədə qeyd olunur və göndəriş sistem tərəfindən onu rəsmiləşdirmiş dövlət səhiyyə müəssisəsinə geri qaytarılır.

2.9. Əlilliyin təyin olunma tarixi TSEK tərəfindən qərarın qəbul olunduğu tarixdən hesablanır.

2.10. Əlillik səbəbinin dəyişdirilməsi Xidmət tərəfindən aşağıdakılardan biri əsasında həyata keçirilir:

2.10.1. Əlillik təyin edildikdən sonra bu qaydanın 1.4-cü bəndində nəzərdə tutulmuş başqa səbəb müəyyən edildikdə;

2.10.2. Əlillik səbəbini təsdiq edən sənədlərin mövcud olmaması, dövlət səhiyyə müəssisəsinin göndərişində əlillik səbəbinin yanlış qeyd olunması və ya əlilliyin həqiqi səbəbinin təyin edilməsinin mümkün olmaması nəticəsində əlillik bu qaydaların 1.4-cü bəndində nəzərdə tutulmuş başqa səbəb əsas götürülməklə təyin edilmiş olduqda.

2.11. Əlillik səbəbinin dəyişdirilməsinə əsas verən sənədlər Xidmətin sorğusu əsasında şəxsin özü və ya aidiyyəti orqanlar tərəfindən Xidmətə təqdim olunur. Xidmət daxil olmuş sənədlərə baxaraq 2 iş günü ərzində qərar qəbul edir və altsistemə daxil edərək gücləndirilmiş elektron imza ilə imzalayır.

2.12. Əlillik səbəbinin dəyişdirilməsi bu Qaydaların 2.10.2-ci yarımbəndinə əsasən həyata keçirildikdə, əlilliyin həqiqi səbəbi onun əlilliyin təyin edildiyi tarixdən müəyyən edilmiş hesab olunur.

2.13. Xidmətdə fəaliyyət göstərən tibbi-sosial ekspert komissiyasının qərarları sadə səs çoxluğu ilə qəbul edilir.

3. Əlillik müddətinin müəyyən edilməsi və verilmiş qərarlardan şikayət qaydaları

3.1. Şəxs əlilliyin qiymətləndirilməsi barədə qərarın qəbul edildiyi tarixdən əlilliyin növbəti qiymətləndirilməsi tarixindən sonrakı ayın 1-dək əlilliyi olan şəxs hesab edilir.

3.2. İstehsalat zədəsi və ya peşə xəstəliyi ilə bağlı əmək qabiliyyətinin itirilməsi 25 faizdən yuxarı təyin olunduğu hallarda, onun müddəti əlillik dərəcəsinin müddətinə uyğun olaraq müəyyənləşdirilir. İstehsalat zədəsi və ya peşə xəstəliyi ilə bağlı əmək qabiliyyətinin itirilmə faizi 25-dək təyin olunduğu hallarda, onun müddəti sağlamlığın pozulmasının xarakterindən və reabilitasiya tədbirlərinin səmərəliliyindən asılı olaraq 1(bir) il müəyyənləşdirilir.

3.3. Əlilliyi olan şəxslərin əlilliyinin vaxtından əvvəl təkrar qiymətləndirilməsi aşağıdakı hallarda dövlət səhiyyə müəssisəsinin göndərişi əsasında həyata keçirilir:

3.3.1. həkim-məsləhət və ya hərbi-həkim komissiyasının rəyinə görə əlilliyi olan şəxsin səhhətində dəyişiklik əmələ gəldikdə;

3.3.2. Azərbaycan Respublikasının "Əmək pensiyaları haqqında" və "Sosial müavinətlər haqqında" qanunlarına uyğun olaraq, yaşa görə əmək pensiyası və ya sosial müavinət almaq hüququ olan əlilliyi olan şəxslərin müraciəti olduqda;

3.4. Şəxslərin və ya vəzifəli şəxslərin müraciətləri və ya şəxsin işlədiyi işəgötürənin, səhiyyə müəssisəsinin sorğusu əsasında aparılmış araşdırmalar zamanı əlilliyin düzgün müəyyən olunmasını şübhə altına alan əsaslı faktlar aşkar edildikdə əlillik təyin edilmiş şəxs Xidmət tərəfindən müayinə olunur, tibbi sənədlərə və əsas xəstəliyinə, habelə ağırlaşmaların dərəcəsinə və yanaşı xəstəliklərə baxış keçirilir, ehtiyac olduğu təqdirdə əlavə müayinələr aparılır.

3.5. Xidmət tərəfindən aparılmış müayinə 1 iş günü müddətində aktlaşdırılır və TSEK-in qəbul etdiyi qərarın qüvvədə saxlanması, ləğv edilməsi və yaxud dəyişdirilməsi barədə qərar qəbul edir. Qəbul edilmiş qərar həmin gün ərzində altsistemə daxil edilir və gücləndirilmiş elektron imza ilə təsdiqlənir.

3.6. TSEK-in qərarından narazı olan şəxslərin müraciəti əsasında onların əlilliyinin təkrar qiymətləndirilməsi Nazirliyin müəyyən etdiyi qaydada Xidmət tərəfindən aparılır.

3.7. TSEK-in və Xidmətin qərarlarından "İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa və Azərbaycan Respublikasının İnzibati Prosessual Məcəlləsinə uyğun olaraq, inzibati qaydada və məhkəməyə şikayət verilə bilər.

"Tibbi-sosial ekspert
komissiyaları
haqqında Əsasnamə"yə
1 nömrəli əlavə

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
ƏMƏK VƏ ƏHALİNİN SOSIAL MÜDAFİƏSİ NAZİRLİYİ yanında
DÖVLƏT TİBBİ-SOSIAL EKSPERTİZA VƏ REABILİTASIYA XİDMƏTİ
QƏRAR**

Qiymətləndirmə üzrə unikal kod: tarix tarix

Şəxs barədə məlumat

Cinsi:

Doğum tarixi:

Qiymətləndirmənin nəticələri *

A. Əlillik dərəcəsi (I, II, III) və ya sağlamlıq imkanları məhdud (SİM) uşaq olması:

B. Əlilliyin və ya sağlamlıq imkanlarının məhdudluğunun ilkin və ya təkrar olması:

Səbəbi:

Meyarı:

Müddəti:

Əmək zəmanəti:

TSEK-in üzvləri barədə məlumat

Qurumun adı:

Sədri

Üzvləri

* Əlillik və ya sağlamlıq imkanları məhdudluğu müəyyən edilmədikdə, "Qiymətləndirmənin nəticələri" bölməsində yalnız imtina səbəbi göstərilməlidir. TSEK əlilliyin qiymətləndirilməsinin Xidmət tərəfindən keçirilməsini zəruri hesab etdikdə, "Qiymətləndirmənin nəticələri" bölməsində bu zərurətin səbəbini qeyd etməlidir.